

Ιστορία κατόπιν θυέλλης

(1791—1811)

Εἰς τὰς παράφρονας σκηνας, ὅσαι ἐν ὀνόματι τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ κατεῤῥύπανον καὶ τοῦτον κ' ἐκείνην, ὡς εἶδον ἐκ τοῦ συνεγγύς οἱ κάτοικοι τῶν Παρισίων ἀπὸ τοῦ 1789, κορυφωθείσας ἀγρίως εἰς τὴν βασιλοκτονίαν τῆς 9—21 Ἰανουαρίου τοῦ 1793, τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἔδωκε τὴν πρόεπουσαν τῇ ἀπανθρώπῳ πολιτείᾳ σημασίαν, μάλιστα δὲ τὸ Φανάρι, ὅπου τὸ κέντρον τὸ αἰωνόβιον τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς τῶν ὀρθοδόξων λαῶν τῆς Ἀνατολῆς. Εἶτε ἐπιέζετο, εἶτε ὄχι, ὁ τῆς ἡμετέρας ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἱεραρχικὸς θίασος πρὸς στάσιν οὐδετέραν, οὔτε φιλικήν, οὔτε ἐχθρικήν, εἶτε προετρέπετο νὰ μὴ βλέπῃ τὴν δημιουργηθεῖσαν ἐν Γαλλίᾳ κατάστασιν καθ' ἣν ἐκδοχὴν ἔβλεπεν αὐτὴν ὁ περιώνυμος ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Ἀγιοσποδούνου, ἀλλ' ὁ λαὸς καὶ ὁ κληρὸς καὶ τούτου οἱ προϋχοντες ἀπεδοκίμαζον τὰς παραφρονας, εἰς ὅσας παρεξέτραπήσαν οἱ τῶν Παρισίων αἰμοχαρεῖς δημαγωγοί. Καὶ ἐνῶ τὸ κέντρον τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος καὶ ζωῆς, τὸ καὶ ἐν χειμερίᾳ ὄρα τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν βιοτῆς φωτίζον Φανάρι ἀπεδοκίμαζεν αὐτοὺς, καὶ δικαίως ἐβδελύττετο τὰς ἐν ὀνόματι δῆθεν ἐλευθερίας ἀποτολμηθείσας κακουργίας, ὑπῆρξε καὶ τάξις εὐάριθμος ἀνεπτυγμένων ἑλλήνων, ἰσχυόντων ὅμως ἔνεκα κοσμικῆς περιφανείας καὶ τινα κοινωνικὴν ἐπιδρόσιν δυναμένων ν' ἀσκήσωσι, τοῖς ἐν Γαλλίᾳ συμπαθῶς διακειμένη, στρέφουσα προσοχὴν εἰς τοὺς ἐν αἵμασι βάναντας τὰς χεῖρας. Συνεπάθουν βεβαίως αὐτοῖς διὰ προσδοκίαν κραταιᾶς ἀντιλήψεως πρὸς ἀνάστασιν μεγάλης αὐτοκρατορίας ὀρθοδόξου, καθὼς συνεπάθει κολακεύων ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ, ὡς φρονῶ, τοὺς διαμαρτυρομένους αὐτοκράτορας καὶ πάστορας τῆς ἸΖ' ἑκατονταετηρίδος ὁ μακάριος πατριάρχης Κύριλλος Α' ὁ Λούκαρις. Ἀλλὰ πολλῶ πλείονες ἦσαν οἱ πατριῶζοντες ἐν τοῖς πολιτικοῖς φρονήμασιν Ἕλληνες, κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ, οἱ, κατ' ἀντίθεσιν τῶν γαλλοφρόνων, ὅμματα καὶ προσοχὴν πρὸς τοὺς ἀδελφούς ἐν πίστει ῥώσσοις στρέφοντες, τοὺς ἀπὸ τῶν μέσων, ἴσως, τῆς ἸΣΤ' ἑκατονταετηρίδος πιστευομένους ὑπὸ τῶν κατ' ἀνατολὰς ὀρθοδόξων ὡς προστάτας καὶ σωτῆρας αὐτῶν. Ἀπ' αὐτῶν ἦν καὶ φρόνιμον καὶ δυνατόν, τότε μάλιστα, νὰ προσδο-

κῶσι τι καλὸν ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν γένους, ἀφοῦ ἐγίνωσκον, δεκαπενταετίαν πρὸ τῆς ἐκρήξεως τῆς ἐν Γαλλίᾳ πολιτικῆς θυέλλης, τὰς σωτηρίους ἡμῖν τῆς μεγάλης Αἰκατερίνης μετὰ τῆς Τουρκίας συνθήκας, τὰς δειμνήστους ἐκεῖνας τοῦ Κιουτσούκ-Καηναριτζή τῆς 10 ἰουλίου 1774 καὶ τὴν τοῦ Ἀηναλιῆ-Καβὰκ (ΚΠΙόλεως) τῆς 10 μαρτίου τοῦ 1779. Ἐβλεπον οἱ ἀνεπτυγμένοι τῶν τότε χρόνων καὶ εὐ φρονοῦντες Ἕλληνες ὅτι, μνεῖαν ἑλλήνων ὀρθοδόξων οἱ ρῶσσοι μόνον ἐν ταῖς πρὸς ξένους συνθήκαις ἐποιοῦντο, ἐνῶ εἰς τὰς συνθήκας Ἀδριανοπόλεως (1673), Κάρλοβιτζ (1699), Κωνσταντινοπόλεως (1700, καὶ 1737, καὶ 40, καὶ 1746), Βελιγραδίου (1739), καὶ Σιστοβίου (1791), αἱ ἄλλαι δυνάμεις τῆς Εὐρώπης ἐξασφαλίζουσι ζωὴν ἀνετον καὶ τὸ θρησκευεῖν ἐλευθέρως εἰς σουηδοὺς καὶ δανοὺς καὶ πάντας τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὸ δόγμα τὸ παπικόν. Οὐδὲ ἄπορον θὰ φανῆ λοιπὸν ὅτι ἡ φιλόγαλλος μερίς ἐνεπνέετο καὶ διηυθύνετο ὑπὸ μιᾶς ἐπιφανοῦς φαναριωτικῆς οἰκογενείας, ἐνῶ ἡ φίλαγγλος ἅμα δὲ καὶ φιλόρωσσος μερίς ὑπὸ δύο φαναριωτικῶν περιφανῶν οἰκῶν χάρις εἰς τὸν ἐξ Οἰκονόμων Κωνσταντῖνον, τὸν τοῦ πατριαρχικοῦ Καταλόγου τοῦ Ζαχαρίου Μαθᾶ συγγραφέα, γινώσκωμεν τοὺς Σούτσους ἀρχηγοὺς τῶν φιλογάλλων, τοὺς δὲ Μουρούζας καὶ τοὺς Ὑψηλάντας ἀρχηγοὺς τῶν φιλορώσσων, προσκειμένων κατ' ἀνάγκην τοῖς ἄγγλοις, ἀφοῦ αὐτοὶ ἐπέιζον, ἐν ἀρχαῖς τῆς 10' ἑκατονταετηρίδος, τὴν Τουρκίαν ν' ἀποσπασθῆ τῆς μετὰ τῶν γάλλων φιλίας καὶ συμμαχίας. Οὕτω τότε αἱ δύο αὐταὶ πολιτικαὶ φαρτρία ἔπαυζον τὰς τύχας τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινοπόλεως οἱ Σούτσοι («διὰ τὴν δύναμιν τῶν γαλλικῶν πραγμάτων»), ὑπερισχύσαντες τῶν Ὑψηλαντῶν καὶ τῶν Μουρούζων—πειθόμεθα τῷ Μαθᾶ (Κατάλ. πατριαρχῶν α', ἐκδόσεως σελ. 171)—κατεβίβασαν τοῦ θρόνου τὸν πατριαρχὴν Καλλίνικον Ε', ἀνεβίβασαν δὲ (1806) τὸ δεύτερον τὸν Γρηγόριον Ε', πανθὲντα μετὰ δύο ἔτη ὅπως τὸ δεύτερον ἀνέλθη τὸν θρόνον ὁ Καλλίνικος, πανθεις τῷ 1809, ἀνθ' οὗ προσεκλήθη Ἱερεμίας ὁ Δ', κρῆς τὴν πατρίδα. Τὰ τῶν ἐκλογῶν καὶ παύσεων τῶν πατριαρχῶν ἐκθέτουσι δύο τάξεις πηγῶν, ἡ ἐντυπος καὶ αἱ χειρόγραφοι, διότι τὰς ἀπὸ στόματος ἀποκλείει τὸ μῆκος τοῦ χρονικοῦ διαστήματος. Ἐντυπον ἔχομεν τὴν ἀρχαιοτέραν ἑλληνικὴν «Ἐφημερίδα». Ταύτης εὗρον εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς ἱερᾶς τῶν ἰβηριτῶν μονῆς φύλλα τινὰ τοῦ 1791, καὶ εἰς τὴν τῆς μεγίστης (ἐν Ἀγίῳ Ὄρει) Λαύρας φύλλα τῶν ἐτῶν 1794 καὶ 1797. Πολλὰς εἰδήσεις εὗρισκω περὶ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς, ἀλλὰ καὶ περὶ ἑλλήνων ἀρκετὰς, εὐχαριστοῦσας με. Ὁ φίλος κ. Δημ.

Πετρακάκος, ὀλίγα φύλλα τῆς «Ἐφημερίδος» ἐξετάσας, ἰδία τὰ τοῦ 1793, συνεπέρας «Περὶ Ἑλλάδος οὐδὲν εὐρίσκομεν* εἰς τὴν «Ἐφημερίδα». Εἴ τι δ'εὔρον ἐγώ, σχέσιν ἔχον πρὸς Ἕλληνας καὶ τὰς παριστρίους ἡγεμονίας, παραθέτω ὧδε, ὡς ἐν εἰσαγωγῇ, μετὰ ταῦτα δὲ τὰ εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινοπόλεως ἀναφερόμενα.

Α'

Φαίνεται ὅτι εἰς τὸν τόμον τοῦ 1791 ἔχομεν τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ζωῆς τῆς «Ἐφημερίδος», τὸν δὲ πρῶτον ἀριθμὸν τῆ 31 δεκεμβρίου 1790, καὶ τὸν ἀριθμὸν 52 τῆ 27 ἰουνίου 1791, διότι ἐξεδίδοτο δις τῆς ἑβδομάδος, εἰς σχῆμα Δ' μικρόν, δίστηλον· αἱ γραμμαὶ τῆς διστήλου σελίδος εἰσὶ 40, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ 8 (=τρίτης, 28 ἰανουαρίου 1791) ἤρξατο ν' ἀναγγέλλῃ εἰς τὸ τέλος ἐκάστου φύλλου, πρὸς τὰ κάτω, ταῦτα· «Εὐρίσκεται εἰς τὸ Κ. Β. Ὁμπερστ Χοφ Ποσιάμτς Τζάι-τουγγς Ἐξπεδιτζιόνι εἰς Βιέννα» ἐν ἐνὶ στίχῳ καὶ κάτωθεν αὐτοῦ ταῦτὰ γερμανιστί. Ἡ ἔφημερις στερεῖται τίτλου· ἀλλ' ἐν τῷ προλόγῳ τοῦ πρώτου ἀριθμοῦ ἀνακαλύπτω τάδε· «Ἴδου ἡ πρό πολλοῦ ἐπιθυμηθεῖσα, καὶ ὑποσχθεθεῖσα εἰς τὴν ἀπλὴν διάλεκτον | ἔφημερις» κτλ. Ἐν τέλει τῶν ἀριθμῶν 41 καὶ 42, 44 καὶ 45, 47 καὶ 48, καὶ 50—52 (ἀλλ' εἰς τοὺς πέντε τελευταίους τούτους ἀριθμοὺς περικεκομμένη) ἀπαντᾷται τις εἴδησις παρακαλοῦσα νὰ προκαταβάλωσι τὴν συνδρομὴν, οὖσαν 7 καθ' ἑξαμηνίαν, 14 δῆλα δὴ φιορίνια καθ' ἔτος· ἐκεῖθεν μανθάνομεν ὅτι ἐκδόται ἦσαν οἱ ἀδελφοὶ Μαρκίδαι Πούλιου, ἐλυποῦντο δὲ «πολλά, ὅπου ἔξ αἰτίας τῶν μεγάλων ἐξόδων, δὲν ἤμποροῦμεν νὰ ἐκδοσωμεν ἀκεραίαν ἀκόλαν».

Τὰ φύλλα τοῦ 1794 καὶ τοῦ 1797 μεταβάλλουσι τὸ σχῆμα, ἀπὸ μικροῦ Δ' διστήλου εἰς 8ον μικρόν, ἀλλ' εἰς οὐδὲν μέρος ἀναφέρουσι οἱ ἐκδόται ὅτι κατὰ τὸ 1792, ἢ τὸ 1795 καὶ 96 διέκοψαν τὴν ἐκδοσιν. Τὸ ἔτος 1794 ἐκτείνεται εἰς 103 ἀριθμοὺς καὶ σελίδας 1147, ἐν τῇ Λαύρᾳ δέ μοι ἐπέδειξαν ὑπάρχον τὸ δεύτερον ἡμισυ τοῦ ἔτους τούτου, ἀπὸ τοῦ 62 ἀριθμοῦ (τῆς 4 αὐγούστου) καὶ ἀπὸ τῆς σελίδος 665, διότι, σμικρυνθεῖσα τὸ σχῆμα καὶ δις τῆς ἑβδομάδος πάλιν ἐκδιδομένη, περισσοτέρας ἔδιδε σελίδας τοῖς συνδρομηταῖς αὐτῆς. Εἶχε δὲ καθ' ἡ ἔξησεν ἔτη (1791—97; διαρκῶς;) τὴν Βιένναν τόπον ἐκδόσεως.

* Πετρακάκου Δημοσιογράφου καὶ δημοσιογραφία. Ἐν Ἀθήναις, 1921, σελ. 77.

Οὐδεμίαν εἶδθαι ἀναφερομένην εἰς τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν ἱστορίαν εἰς τὸ φύλλον τοῦ 1794. Ἀνέγγων μόνον εἰς δύο φύλλα τοῦ ὀκτωβρίου καὶ τοῦ νοεμβρίου σημειώδη ἀναγραφὴν βιβλίων πωλουμένων παρὰ Μασκίδας Πούλου, τούτων δ' ἀγνωστον ἐφάνη μοι τοῖς βιβλιολόγοις τὸ βιβλίον «Ἰνδὸς ὁ φιλοσοφός, ἡ μέθοδος τοῦ εὐτυχῶς ζῆναι εἰς τὴν Κοινότητα. Διδασκαλίαι ἠθικαὶ συλλεχθεῖσαι παρὰ γυμνοσφίστου τινὸς τῶν παλαιῶν». Ἄλλ' ὅπισθεν τοῦ καταλόγου τούτου τῶν βιβλίων ανέγγων δὲς, μετὰ τὰς σελίδας 1016 καὶ 1030 τὴν ἐξῆς εἶδθαι «Εἰς τοὺς ἐκδοτὰς τῆς παρούσης Ἐφημερίδος εὐγῆ|κε τῶρα ἀπὸ τὸν τύπον ἢ Ὀκτώμηχος τοῦ Δαμασκηνοῦ, | τυπωμένη παστρικά, κατὰ δύο τρόπους· μὲ κινάβαριν | δηλαδὴ, καὶ ὀλόμανθη· καὶ πωλεῖται ἀπ' αὐτοὺς εἰς μίαν | πολλὰ εὐλογωτέραν τιμὴν, παρὰ ὅπου πωλεῖται εἰς τὴν] Βενετίαν. Ἐκεῖνοι ὅπου ἤθελαν πάρη μίαν ἀρκετὴν | ποσότητα τὴν λαμβάνουσιν ἀκόμ| εὐθὺν Ὠτερα».

«Προσέτι εὐγῆκε καὶ παντάπασιν ἓνα νέον Κα|λενδάριον διὰ τὸν 1795 χρόνον, τὸ ὁποῖον ἐξόχως | ἀπὸ τὰς συνήθεις ἐορτὰς μὲ τὰ εὐαγγέλια τῶν ἔχει | καὶ ἄλλα πολλὰ χρήσιμα καὶ ἀναγκαῖα εἰς κάθε χριστιανόν· ἔχει κάποιας περιέργους ἱστορίας τοῦ καιροῦ μας | μὲ χαλιογραφίας· διάφορα οἰκονομικὰ πράγματα· | καὶ τελευταῖον ἓνα πῖνακα τούρκικης μονέδας».

«Τοῦτο τὸ Καλενδάριον πωλεῖται εἰς τὴν καισαρικὴν ἐπικράτειαν διὰ 20 κραιτζάρια· εἰς τὴν Τουρκίαν 20 | παράδες· ὅσοι δὲ δέχονται τὰς παρούσας Ἐφημερίδας τὸ λαμβάνουν ἀμισθί, καὶ ἀνέξοδον· μὲ τοῦτο, | καὶ μὲ ἄλλα τέτοια, ὅπου ἤθελαν τύχη, θέλομεν ἐξ|ακολουθῆσαι κάθε χρόνον, νὰ στέλλομεν εἰς τοὺς συν|δρομητὰς».

Ἐἰς τὴν «Νεοελληνικὴν Φιλολογίαν» αὐτοῦ ὁ Ἄνδρέας Παπαδόπουλος Βοστός (τόμου Β' σελ. 323 εἰς ἀριθ. 253) γράφει ὅτι «τὸ πρῶτον ὑπ' αὐτῶν ἐκδοθὲν βιβλίον ἐπιγράφεται **Καλενδάριον** τοῦ ἔτους 1795». Ἡ φυλλομέτρησις τῆς «Ἐφημερίδος» ἀποδεικνύει, τὸ μὲν ὅτι τὸ Καλενδάριον οὐχὶ τὸ πρῶτον ἀριθμεῖται βιβλίον, διότι αὐτοῦ ἔκδοσις τῆς Ὀκτώμηχου προηγῆθη, εἰ οὐχὶ καὶ τοῦ «Ἰνδοῦ φιλοσόφου» — τὸ δὲ ὅτι περιεῖχεν ὕλην χρησίμην τοῖς Ἕλλησιν ἐμπόροις.

Εἰς τοὺς τόμους τοῦ 1791 καὶ 97 εὐρίσκει τις ἑνιαχοῦ διεσπαρμένας ἀγγελίας ἀναγομένας εἰς ἄνδρας ὀρθοδόξους ἐπιφανεῖς, ἢ κοινότηας ὀρθοδόξους. Ἐκ τοῦ φύλλου τῆς 20=31 Ἰανουαρίου ἀποσπᾶται ἡ ἀκόλουθος ἀπαρραλλάκτως

«ΝΕΟΦΥΤΟΝ

Οἱ Ῥωμαῖοι φυσικῶς, μὲ ὄλον ὅποι εἶναι στενοχωρημένοι ἀπὸ τὰ περιστατικά, μὲ ὄλον τοῦτο προκρίνοντας τὴν φιλομάθειαν, πασχίζουσι μὲ καθετρόπον, κἀνοντες σχολεῖα νὰ προκόψουσι τὰ τέκνα τους εἰς τὰ μαθήματα. Ταῖς 27 δεκεμβρίου 1790 ἐσυνάχθησαν οἱ ἐδῶ εὐρισκόμενοι Ῥωμαῖοι εἰς τὸν τοῦ σχολείου ὄνταν, μέρος μὲν διὰ νὰ ἀλλάξουσι τοὺς ἐπιτρόπους τοῦ σχολείου, μέρος δὲ διὰ νὰ συντρέξωσι καθένας δίδοντας κατὰ τὴν δύναμίν του καὶ καλὴν προαίρεσίν του, νὰ συνάξουσι τὴν ἀναγκαίαν ποσότητα, ὅπου νὰ ἠμποροῦν νὰ εὐγάλουσι τὰ ἔξοδα. Μανθάνοντες οἱ Σέρβοι τὰ εἰς αὐτὴν τὴν σύναξιν γεΝΝόμενα, καὶ τὴν τῶν Ῥωμαίων καλὴν, καὶ πλουσιοπάροχον προαίρεσιν, καὶ μάλιστα διὰ τοὺς ἐκλεγμένους νέους ἐπιτρόπους, οἱ ὅποιοι ἐπρόβαλαν νὰ κτίσουσι τὸ ὀσπίτιον τοῦ σχολείου, κἀνοντες κατοικητήρια καὶ Σόμπας, ὅπου ἀπὸ τὸ εἰσόδημα τοῦ ὀσπιτίου νὰ εὐγαίνουσι τὰ ἔξοδα τοῦ σχολείου, ἐσυγχίσθησαν ὄχι ὀλίγον, εἰς πρᾶγμα τόσον μικρὸν μᾶλλον δὲ πρὸς ὄφελος, τόσον τῆς πολιτείας, ὅσον καὶ τῶν ἐγκατοίκων, καὶ συναζόμενοι ταῖς 29 τοῦ αὐτοῦ ἡμέρας Κυριακῆ ὄλον τὸ κομμουνιΑΙτο (κοινοτήσ) διὰ ὑποθέσεις τοῦ σχολείου των, ἀνάμεσα εἰς τὰς ὁποίας * ἐπρόβαλαν διὰ νὰ ἐμποδίσουσι τοὺς Ῥωμαίους νὰ μὴ ψάλλουσι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Νικολάου ἐκ δεξιῶν Ῥωμαῖκα, ἀλλ' ἐξ ἀριστερῶν, οὔτε τὸ, κύριε ἐλεήσον Ῥωμαῖκα, πᾶρὰ σέρβικα ὄλα καὶ τάλ. καὶ διὰ νὰ στερεώσουσι τὸ θελημα τους, ἔστειλαν ἕνα δούλον τῆς Πολιτείας μὲ τὴν προσταγὴν νὰ πηγαίνῃ νὰ κραξῇ τὸν διδάσκαλον ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν ἐκεῖ ὅπου ἔπαλλεν, καὶ νὰ τὸν φέρῃ εἰς αὐτούς· ὁ διδάσκαλος πηγαίνόμενος μὲ τὸν δούλον ἀπεκρίθη, ὅτι εἶναι μισθωμένος, καὶ αὐτὴν τὴν προσταγὴν πρέπει νὰ τὴν δώσουσι εἰς τοὺς ἐπιτρόπους, καὶ μάλιστα συμπολίτας των, καὶ οὕτως ἐγύρισεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὀπίσω. Ἐνα παρόμοιον συμβεβηκὸς ἐπροξένησε μίαν μεγάλην ταραχὴν εἰς τοὺς ἐκεῖ εὐρισκόμενους Βλάχους καὶ Ῥωμαίους.

Τὸ λοιπὸν μὲ τὴν ἐρχομένην».

«ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

εἰδήσεως**

Τὶ ἔκαμαν ὕστερα οἱ Ῥωμαῖοι καὶ Βλάχοι, εὐγαίνοντες ἀπὸ τὴν

* μία σὺν ἡμισίῳ γραμμῇ μένει κενή.

** ἀποσπῶ ἐκ τοῦ 11 ἀριθμοῦ, μετατυπῶν καὶ τὰς σημειώσεις.

'Εκκλησίαν, καὶ μανθάνοντες τὸ, τί ἐσυνέβη, καὶ μὴ θέλοντες νὰ κάμουν ταραχὴν, μὲ τὸ νὰ μὴν εἶχε τελειώση ἡ λειτουργία εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Γεωργίου (α), μάλιστα ὅρα τοῦ γεύματος ἐπῆγαν εἰς τὰ ὀσπίτιά τους. Μετὰ τὸ γεῦμα ἐσηκώθησαν οἱ τῶν Ῥωμαίων ἐπίτροποι, καὶ ἐπῆγαν πρὸς τὸν Ἀρχιερέα τῆς ἐκεῖ Ἐπαρχίας κύριον Ἰωαννοβίκην ἐρωτῶντες τὴν αἰτίαν, ἂν μὲ τὴν εἶδησίν του ἦτον, διὰ νὰ μὴ ψάλλουν ῥωμαϊκά; εἰς καιρὸν ὁποῦ ἡ παρὰ τοῦ Αὐτοκράτορος ἐκδοθεῖσα Τολεράντζ εἰς κάθε γένος τὴν ἄδειαν δίδει κατὰ τὸ δόγμα του καὶ γλῶσσαν του νὰ λατρεύῃ πρὸςφέροντες ἀκόμῃ τὸ παρῆπαυτον τους διὰ τὸν λόγον ὁποῦ ἠκούσθη ἔξω, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι εἶναι αἰρετικοί (β). Ὁ Πανιερώτατος κύριος Ἰωάννης ὡς φρόνιμος, καὶ σοφὸς Ἐπίσκοπος, μὲ ὄλον ὁποῦ εἶπαν διὰ νὰ κινήσῃ διὰ τὴν Βιένναν, εἰς τὸ νὰ κάμῃ τὴν ἐξέτασιν ἐμποδίσθῃ, ὑποσχευόμενος ἂν ὁ λόγος εὐγῆκεν ἀπὸ Ἱερέα νὰ τὸν παιδεύσῃ, καὶ ἂν ἀπὸ τὴν κοινότητα, τάζωντάς τους τὴν εἰς τὸ δεσποτικόν του εὐρισκομένην Καπέλαν νὰ τοὺς δώσῃ διὰ νὰ λειτουργοῦνται, ἕως ὁποῦ ἤθελε πάρῃ τέλος ἡ ὑποθέσις. Εἰς τὴν παρὰ τοῦ Ἀρχιερέως γεΝΝομένην ἐξέτασιν ηυρέθη ὅτι τοῦτο νὰ ἐσυνέβῃ ἀπὸ μερικὰ ἐλαφρόγωνα ὑποκείμενα (γ), τὰ ὁποῖα δὲν Ἰεζύρουν ἄλλο τι, παρὰ νὰ κάνουν ταραχὴν καὶ δοΙχόνοιαν, διαιροῦντες τοὺς ἀδελφούς των τοὺς Χριστιανούς, ἀγκαλὰ

Ἄλλην λαμπρὰν εἶδησιν μετὰγράφω ἀπὸ τοῦ 49 ἀριθμοῦ—τῆς 17 Ἰουνίου 1791, ἀναφερομένην εἰς τὴν ἐν Πέστη τῆς Οὐγγαρίας ἐλληνικὴν κοινότητα

(α) Ἐκτίσθη ἀρχιερατεύοντος τοῦ Βησσαριώου, ὁ ὁποῖος ἀγαπῶντας τοὺς Ῥωμαίους, πάντοτε ἔπρεπε κάποιος Σταμούλης ὅταν ἐλειτουροῦσε νὰ ψάλλῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἐκ δεξιῶν ῥωμαϊκά. Οἱ κτίτορες ὁποῦ ἐστάθησαν τότε, ὅταν τὴν ἐκτίσαν ἦτον Ῥωμαῖοι, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους ἓνας Ῥουσογλῆς, ὁποῦ ὄχι μόνον μὲ ἄσπρα, παρὰ ὡς καὶ τὰ Τούβολα ἀνασκουμπωμένοι ἐκουβάνουσε, ὁ Σταμούλης. Θωμμάς, Αὐξέντιος καὶ ὁ ὑστερινὸς ἦτον Κωνσταντῖνος ὁ Σερβίτζης ὁποῦ ἐχημάτισαν ὡς ἐπίτροποι.

(β) Ἐτοῦτος ὁ λόγος ἄς μὴ κακοφανῇ κανέναν ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους, ἐπειδὴ τὸ ὑποκείμενον ὁποῦ τὸν εἶπε, ὡς φαίνεται, νὰ εἶναι ἀγράμματον, καὶ ἐξόχως ἀπὸ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν τάξιν νὰ μὴ καταλαμβάνῃ τίποτες λαράνω, τὶ θέλει νὰ εἰπῇ αἰρετικός βολετὸν καὶ τὸν ἤκουσε πουθενά, διὰ τοῦτο καὶ τὸν εἶπε. Ἄνθρωπος σόφος πότε δὲν κατηγορεῖ ἄλλον.

(γ) Ὡς ἐνύπνιον φαίνεται, ὅτι τὰ κατηγοροῦντα ὑποκείμενα νὰ εἶναι ἐκεῖνα, ὁποῦ εἰς τὸν καιρὸν, ὅταν ἡ Πολιτεία Νεόφωτον ἔγινεν ἐλευθέρω, εἶχαν εἰς τὸ κάστρον Βαραδῖνι διὰ νὰ μὴ δώσουν εἰς βοήθειαν χρήματα.

«Πέστια. Εἰς τὰς 10 τοῦ παρόντος μηνὸς ἔβαλαν, εἰς δόξαν καὶ χάριν τοῦ ἡμετέρου γένους, μὲ μίαν μεγάλην παρατάξιν τὸ θεμέλιον τῆς Ἐκκλησίας, ὁποῦ τῆς Πέστιας ἐργάταικοι Ῥωμαῖοι δι' εὐδοκίας τοῦ κραταιωτάτου μας Καίσ. Σαρος μέλλον νὰ κτίσουν ἕνα τάγμα στρατιωτῶν, ὁποῦ ἐκεῖ ἐπαρυστέκετο ἔδωκε τρεῖς φοραῖς φωτῖαν ἀπὸ τὰ τουφέκια κτυπώντας καὶ τὰ χαβὰν τόπια ἀκατάπανστα. Ὁ παρὰ πάντων ἀγαπ. Οὐγμενος καὶ τι. Οὐγμενος ἀρχιστρατήγος καὶ δευτέρως διοικητὴς τῶν εἰς τὴν Οὐγκαριὰν εὐρισκομένων στρατευμάτων, κύριος Βαρῶνος Μπάρκω, ἔβαλεν τὴν πρώτην πέτραν εἰς τὸ θεμέλιον, ὁ εὐγενὴς πρόεδρος τοῦ τοῦ Ἄρατ διοικητηρίου, ἄλλοι πολλοὶ ἀρχόντες καὶ εὐγενεῖς τῶν Οὐγκρῶν, ὅλη ἡ σύγκλητος τῆς Πέστιας, καὶ ἕνα πλῆθος ἀνθρώπων διαφόρου θρησκείας, ἦτον ὡς τόσοι μάρτυρες ἐτούτης τῆς Ἱεροπραξίας καὶ φιλαδελφότητος τοῦ ἡμετέρου γένους, καὶ τῆς δόξης καὶ σοφίας τοῦ πανευκλεοῦς ἡμῶν Ἀυτοκράτορος καὶ Πατρὸς ΛΕΟΠΟΛΛΟΥ τοῦ Β'».

Αἱ μετ' αὐτὴν ἀμέσως παρατιθέμεναι εἰδήσεις θ' ἀναγνωσθῶσιν οὐχὶ μετὰ δυσφορίας· μεταγράφονται ἡ πρώτη μὲν ἀπὸ τοῦ φύλλου 52, τῆς 27. ἰουνίου 1791 (ἡμέρας παρασκευῆς), ἡ δευτέρα δ' ἀπὸ τοῦ 44, τῆς 30 μαΐου τοῦ αὐτοῦ ἔτους (παρασκευῆς ἐπίσης).

Ἡ «Ὁ ἀρχὼν κύριος Μπάρμπουλας ἀπὸ στίριμπε καὶ μέγας βόρνικος ἀνεχώρησεν σὺν τῇ κυρίᾳ συζύγῳ καὶ θυγατρὶ του ὄνομα αὐτῶν Αἰκατερίνη*, εἰς τὰς 21 Ἀπριλίου τοῦ παρόντος ἔτους ἀπὸ τὴν Κραγιόβαν διὰ τὰ λουτρὰ τῆς Μεχάδιας, μὲ μεγάλην παρατάξιν, ἔχοντα εἰς τὴν συνοδίαν του ἕναν ἀρχιμανδρίτην καὶ ψάλτην, ὄνόματι Ἰωακείμ, πολλοὺς ἄλλους εὐγενεῖς, δέκα δούλους, καὶ 50 Καβαλλαρέους εἰς φύλαξιν του· ὁ ἀρχὼν καὶ μέγας βόρνικος ἐκάθητο μαζὺ μὲ τὴν Δόμναν καὶ θυγατέραN του εἰς ἕνα χιντόβι συρόμενον ἀπὸ ἕξ ἄλογα· εἰς ἀλλήν μίαν Μπούτκα καὶ τρία ἀμάξια, τὰ ὅποια ὡσαύτως ἀπὸ ἕξ ἀλλογα ἐσέρνοντο, ἦτον ἡ συνοδία καὶ τὰ εἰδήσματα τῶν· εἰς τὰ λουτρὰ καθύμενος 35 ἡμέρας, ἔκαμνεν κατὰ τὴν μεγαλοδοξίαν τοῦ καθεκαστην συμπόσια φΥλεύοντας ὅλους τοὺς ἐκεῖ ἐρχομένους εὐγενεῖς καὶ ἀρχιστρατήγους· ἐξόχως ἀπὸ τὰς πολὰς τροφὰς, ὁποῦ τὸν ἀκολουθούσαν, ἐξΟδευσεν ἀκόμῃ ὑπερ τὰ χίλια βασιλικά φλωρία· εἰς τὸν μισευμὸν ἀπὸ τὴν Κραγιόβαν τὸν ἐσυνΟδευσαν ὅλοι οἱ ἔγκριτοι ἕως δύο ὥρας διάστημα, καὶ οὕτως πάλιν γυριζόμενος τὸν ἐδέχθησαν μακρὰν

* Αἰκατερίνη καὶ ἡ μήτηρ καὶ ἡ θυγάτηρ ;

ἔξω ἀπὸ τὴν πολιτείαν καὶ χαίροντες εἰς τὴν καλὴν ἐπιστροφὴν τοῦ τὸν ἔσαν Ὀδυσσαν ἕως εἰς τὸ Παλάτιόν του».

* *

«Ἡ Κ. Β, Μεγαλειότης Λεοπόλδου τοῦ Β' συγκατανεύουσα ἠδύοκχησε γὰ ἀξιόση τὸν κύριον Ἰωάννην Νικολίδην τὸν ἐκ τῆς Μακεδονίας καὶ διδάσκαλον τῆς Ἱατρικῆς, μαζὴ μὲ τὸν ἀνεψιὸν του στέργιον Εὐστάθιον Νικολίδην, διὰ τὰ πολλὰ καὶ ἄξιά του προτερήματα, εἰς τοὺς ἀριθμοὺς τῶν εὐγενῶν τοῦ ἁγίου Καίσαρος Ῥωμαϊκοῦ Ἱμπερίου μὲ τὴν ἐπωνυμίαν (προδικάτο) ντὲ Πίνδο.

Πίνδος ὀνομάζεται ἓνα βουνὸν, ὅπου εὐρίσκεται εἰς τὴν Ῥούμελην, ἔξαπλωμένον ἀπὸ τὸ βόρειον μέρος πρὸς τὴν μεσημβρίαν, καὶ διαιρεῖ τὸ νότιον μέρος τῆς Μακεδονίας ἀπὸ τὴν κάτω Ἀλβανίαν, καὶ τὴν Θετταλίαν ἀπὸ τὴν Ἡπειρον».

* *

Β'

Ἀπὸ τῶν φύλλων τοῦ 1797 ἀρθῶμαι πολλὰς καλὰς εἰδήσεις περὶ γεγυνομένων τε καὶ προσώπων, ἃς παραθέτω κατὰ χρονικὴν τάξιν, μεθ' ἃς τὰ ἐκ Φαναρίου ἐκκλησιαστικὰ χρονικά.

Φύλλον 23 Ιανουαρίου—«Τὴν 21 ἐσυνέφαγεν εἰς τὴν φραντζέζικην Φεργάδα ὁ τῆς ὑψηλῆς Πόρτας Δραγομάνος, ὃν ἐκάλεσεν ὁ πρέσβυς σὺν τῷ μεγάλῳ Λογοθέτῃ Μάνῳ, καὶ ΜπάνΟΥ Ἀλεξάνδρου Χαντζερῆ, ὁποῖαν δὲ ἐξῆλθον τῆς Φεργάδος ἔβρισεν αὐτὴ 7 τόπια πρὸς χαιρετισμὸν των—Τῆ 23 ἐγευματίησεν εἰς τὴν αὐτὴν Φεργάδα ὁ Καπιτὰν πσιῶς μετὰ τοῦ αὐτοῦ Δραγομάνου κυρίου Κωνσταντίνου Χαντζερῆ. Νοεῖται οἰκοθεν ὅτι ἡ 21 καὶ ἡ 23 ἀναφέρονται εἰς τὸν δεκέμβριον τοῦ 1796—ὁ δὲ μέγας διερμηνεὺς Κωνστ. Χαντζερῆς ἀπήλαυε τῆς ἀγάπης καὶ προστασίας τοῦ τούρκου ναύαρχου Κιουτσουκ-Χουσεὶν πασᾶ, κατορθώσαντος διὰ τῆς ἀπὸ τοῦ σουλτάνου Σελῆμ Γ' εὐνοίας ν' ἀναβιβάσῃ αὐτὸν εἰς ἡγεμονικὸν θρόνον, βεβαίως εἰς τοῦτο συνεργούσης καὶ τῆς βασιλίδος μητρὸς τοῦ Σελῆμ, παρ' ἧ διετέλει πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἱατρὸς ὁ πατὴρ τοῦ Κωνσταντίνου Γεωργίου Χαντζερῆς (Ἱστορία τῆς πάλαι Δακίας (Διονυσίου Φωτεινοῦ), ἐν Βιέννῃ, 1818, τόμου Β' σελ. 380).

Φύλλον τῆς 24 μαρτίου.—«Οἱ πραγματευταὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως σκεπτόμενοι τὰς περιστάσεις εἰς τὰς ὁποίας εὐρίσκεται τὸ

Τριέστι, ἔκριναν εὐλόγον νὰ σηγουρεύσουν τὰς ἐκεῖ πραγματείας τῶν Τουρκομερῆται, διὸ καὶ ἐνεργήσαντες διὰ μέσου τῆς ὑψηλῆς Πόρτας καὶ τοῦ ἐκεῖ γαλλικοῦ πρέσβεως μίαν ἀσφάλειαν ἔπειραν αὐτὴν πρὸς τὸν ἀρχιστράτηγον τῶν φραντζέζων.

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ φύλλου.—«Ὁ ἄρχων ποστέλνικος Δημητράκης Χαντζερῆς μελετᾷ νὰ μισεύσῃ κατὰ τὰ τέλη τοῦ Φεβρουαρίου ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν διὰ τὸ Γιάσι, πρὸς που, καθὼς λόγος ἄδεται, εἶναι προσκαλεσμένος ἀπὸ τὸν ἐκεῖ Ἡγεμόνα· σὺν τῇ εὐγενεῖα του πηγαίνει καὶ ἡ φαμηλία του».

Ἐκ τοῦ φύλλου τῆς 17 ἀπριλίου.—«Ὁ αὐθέντης Ἀλέξανδρος ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, μετὰ τοῦ αὐτοῦ καμμεράση κυρίου Νικολάου, μετὰ μεγάλα πλοῦτη· τὸ θέατρον, ὅπερ ἡ πολυέραστος σύζυγος Σουλτάνη τοῦ καπιτάν Πασιᾶ εἶχε κατασκευάσῃ ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῆς κατοικεῖᾳ πρὸς διασκέδασιν αὐτῆς, ἐχρησίμευσε πολλὰ εἰς τὸ Ραμαζάνι. ἐπειδὴ πολλοὶ τῶν Σουλτανῶν ἐν ἐκείνῳ εἰσήρχοντο ἐγλενδίζουσαι τὸν καιρὸν τῆς νυκτός».

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ φύλλου, τὸ σπουδαιότατον.—«**Αἱ εἰδήσεις τῆς ΣΜΥΡΝΗΣ** ἀπὸ τὰς 22 Μαρτίου ἱστοροῦσι ὡς κατωτέρω τὸν ἀπάνθρωπον φόνον καὶ τὴν φοβερὰν πυρκαϊάν, ὅπου ἔγινεν εἰς τὰς 15.

Εἰς τὰς 9 1)2 ὥρας τῆς ἡμέρας ἔχοντες οἱ Κρητικοὶ πῖκα μετὰ τοὺς Σκλαβούνους, ὅπου εἶχαν σκοτώσῃ οἱ αὐτοὶ Σκλαβούνει εἰς τὰς 13 ἓνα διασακτῆζήν τοῦ Κονσούλου τῶν Βενετιζιάνων, ἐπῆγαν εἰς τὸν φραγκομαχαλᾶν καὶ ἔβαλαν ἡμέρα μεσημέρι φωτίαν εἰς διάφορα μέρη τῆς Σμύρνης, συγκώνοντας εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν καὶ ζορπαλῦκι, καὶ ἐσκοτώσαν ὄ(σ)ους εὗρισκον εἰς τὸν δρόμον, ὅπου ὡς λέγουσι συμποσοῦνται ὑπὲρ τοὺς 1000 χριστιανούς. οἱ ἄνθρωποι τὸ λοιπόν, βλέποντες τὸν μέγαν φόνον, ἄφησαν τὰ ὀσπῆτιά τους χωρὶς βοήθειαν καὶ ἔφυγαν μέσα εἰς τὰ καράβια διὰ νὰ γλυτώσουν κἂν τὴν ζωὴν τους· ἄλλοι μὲν ἔχασαν τὰς γυναῖκας των, ἄλλοι δὲ τὰ παιδιὰ των, ἄλλοι ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφάς, ὅπου τὰς ἔπερναν οἱ τοῦρκοι, τὰς ὁποίας ἀφοῦ ἔπαυσεν ἡ φωτιά ἔπρεπε νὰ ξαγλωράσουν μετὰ μεγάλας ποσότητος ἀσπρῶν. Πράγμα ἀνήκουστον καὶ φοβερόν. διότι καὶ πράγματα ἦτον ὅπου ἐκατατυράνουν τὴν ἀνθρωπότητα, φωτία, ζορπαλῆκι καὶ ἀρπαγή· ἐπειδὴ καὶ δὲν ἔλειψαν νὰ ἀνοίγουν τὰ μαγαζήνια καὶ νὰ ἀρπάζουν τὰς πραγματείας· βλέποντας τινὰς ὄλον τὸν φραγκομαχαλᾶν, τὸν καινούριον μαχαλᾶν καὶ ἄλλα πολλὰ μέρη, ἀνατριχιάζει τὸ κορμὶ τοῦ ἀνθρώπου· ὁ ἀριθμὸς τῶν κεκαυμένων ὀσπητίων εἶναι ὑπὲρ τὰς 10 χιλ.

ἀνάμεσα εἰς τὰ ὁποῖα εἶναι καὶ 31 χιλ. ἡ ζημία εἶναι τόσον μεγάλη, ὅπου ἓνα, ὑλόκληρος αἰῶνας δὲν θέλει σταθεῖ ἕκαστος, νὰ μεταφέρει τὴν Σμύρνην εἰς τὴν πρώτην τῆς στάσιν. οἱ φράγκοι ζητοῦν ὑπερ τὰ 22 μιλλιούνια ζημίαν. τὰ τζαρσία δὲν ἤνοιξαν ἀκόμη ἀλλὰ μάλιστα ἄδειασαν τὰ ἔργαστήρια, φοβούμενοι μὴ τύχη καὶ ξαναβάλουν φωτιάν πάλιν, ἐπειδὴ ἐμουρομούριζαν διὰ νὰ κάμουν πάλιν παρόμοια κακά. ὅθεν ὁ κόσμος εὐρίσκεται ἀκόμη εἰς μεγαλότετον φόβον ἢ Σμύρνην ἄδειασεν καὶ οἱ περισσότεροι ἔφριγαν θέλοντες νὰ γλυτώσουν μόνον τὴν ζωὴν τους, τοῦτο τὸ συμβεβηκὸς φαίνεται ἔγινε θεῖα παραχωρήσει, ἐπειδὴ ἦτον ἓνα ἀπὸ τὰ ἀσυλόγηστα καὶ ἀνέλπιστα πράγματα· καὶ τὸ περισσότερον ἔγινε διὰ νὰ πατήσουν ὀσπήτια· τὴν πόρταν τῆς ἁγίας Φωτεινῆς ἐμισόκασαν, διὰ νὰ ξεγυμνώσουν τὴν ἐκκλησίαν».

Σημ.—Πρέπει νὰ μάθωμεν ὅτι, δύο σελίδας πρὶν τῆς ἀφηγήσεως ταύτης, ἀναβιβάζει τὸν ἀριθμὸν τῶν φρονευθέντων «ὑπερ τῶν 3000 Ζακινθινοκεφαλίναίων καὶ ἄλλων».

Ἐκ τοῦ φύλλου τῆς 7 ἀπριλίου 1797—«Βεβαρωμένος ἀπὸ τὸ γῆρας ὁ κὺρ Γιαννάκης Φραγκόπουλος ἀφῆθη ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας τῆς δραγομανίας τῆς τῶν προυσοῶν πρεσβείας, ἦν διὰ τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ ἔδειξεν ἐπισημηδιότητα· ἀντ' αὐτοῦ δὲ ἐψηφίσθη παρὰ τοῦ πρέσβεως ὁ κύριος Φουρνέτος».

Ἐκ τοῦ φύλλου τῆς 17 ἀπριλίου—«Ἡ πηγὴ τοῦ τραγικοῦ θανάτου τοῦ μακαρίτου Γεωργίου μπειζαδὲ Μουρουζῆ, ἐφάνη νῦν πόθεν ἔλαβε τὴν ἀρχὴν τῆς, καὶ ὁ φόνος δὲν ἦτον ἔξαφνος, καθὼς εἰς τὰς ἀρχὰς ἄδετο, ἀλλ' ἐξ αἰτίας πολλῶν περιστάσεων, τρόπον τινα παρεσκευασμένος».

Ἐκ τοῦ φύλλου τῆς 5 μαΐου—«Τὸ ὕψος τοῦ ἀθηνῶτος τῆς οὐγκροβλαχίας εὐσπλαγχνιζόμενον τὸ πολυαριθμὸν τῆς φημηλίας τῆς ἀξιεπαίνου γυναικὸς Βαρβάρας τῆς Ποστελνικέσας, ἐλέησεν αὐτὴν μὲ 700 γρόσια τριμηνιαῖον λουφέν, καὶ ὁ τῆς Μολδοβλαχίας ὑψηλότατος ἀθῆντης δίδει, διὰ προσταγῆς τῶν κρατούντων, τῇ αὐτῇ ἑναρῆτον γυναικὶ 500 γρόσια τριμηνιαῖον λουφέν»*

Ἐκ τοῦ φύλλου τῆς 5 ἰουνίου—«Ὁ κατὰ πάντα ἐπαινετὸς πο-

* ἐδίδοντο δηλὰ γε δὴ 4800 γρόσια κατ' ἔτος, εἴτ' οὖν 3200 φιορίνια, καθ' ὃν ὑπολογισμὸν ποιεῖται ἡ «Ἐφημερίς» ἐν σελίδι 587, φράγκα ἐτησίως χρυσᾶ 8000 (καὶ δραχμὰς σήμερον);).

στέλναι, τῆς μολδοβλάχικης αὐθεντίας καὶ μέγας καποὺ-κεχογιὰς τσελεπί Κωνσταντῆς δημητρίου Σούτζου, ἔφθασε νὰ μακροβίη, διὰ τὰ ξεχωριστά του προτερήματα, τὸ στάδιον τῆς αὐθεντίας, ἣ ὅποια ἔτυχε νὰ κλονισθῆ ἀπὸ τὰς ὁρμᾶς τῶν τελιπιδων, * ὥστε φαίνεται ὅτι οὐ μόνον θέλει κλείσει αὐτὴν τριετηνὰ ἀλλὰ τετραετηνὰ καὶ πενταετηνὰ· αὐτὸς ὁ ἐνάρετος καὶ παντὸς ἀγαθοῦ γέμων νέος δὲν λείπει νὰ ἀναφέρῃ τὰ περὶ τῆς αὐθεντίας πρεπόντως εἰς τοὺς ἐξουσιαστάς· καὶ κάθε του ἄλλοΝ κίνημα ἀποβλέπει εἰς ὄφελος ὄλων. διὰ τὴν φιλευσπλαγχνίαν του βοηθεῖ τοὺς μαγδουρίδες καὶ ἐνδεεῖς, προφθάνει τοὺς ἐν φυλακῇ, καὶ βοηθεῖ ὄλους τοὺς δυστυχεῖς, τὰς χῆρας καὶ τὰ ὄρφανᾶ ἀπροσωπολήπτως, θυσιάζωντας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τῶν ἰδίων του εἰς βοήθειαν πτωχῶν. ὅθεν καὶ διὰ μόνης τῆς βουλής του ἐτελείωσεν ἡ ὑπανδρῖα τῆς κόρης τοῦ εὐγενεστάτου ἄρχοντος Χρουμουζάκη μετὰ τοῦ εὐγενεστάτου γυναικαδέλφου τῆς εὐγενείας του».

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ—«Ὁ τῆς Ρωσσίας πρέσβυς θέλωντας νὰ ἐορτάσῃ λαμπρῶς τὴν στέψιν τοῦ αυτοκράτορός του Παύλου τοῦ Πέτροβιτζ. ἔδωκεν 6000 γρόσια διὰ νὰ κατασκευάσουν τεχνικὰς φωτίαι, τὰ ὁποῖα ἔχουν νὰ παραστήσουν εἰς τὸ Μπουγιουκτερέ».

Ἐκ τοῦ φύλλου τῆς 19 Ιουνίου 1797—«Μανουὴλ ὁ εὐρισκόμενος πρὸ τριῶν χρόνων δραγομάνος εἰς τὴν λόντρα μὲ τὴν ὀθωμανικὴν πρεσβείαν, πληροφορηθεὶς ὅτι ἐγένετο ἐκλογή νέου πρέσβεως, καὶ σὺν αὐτοῦ καὶ νέων δραγομάνων Ὀργάνησεν δὺνῶς διὰ νὰ ἐπιστηρικθῆ καὶ αὐτὸς τὸ δεύτερον· τὸ ἀήτητον τοβλέτι ὁμως ἐπρόκρινεν τὸν δραγομάνον κύριον γρηγοράσκον παχάρικον ἂν ἤθελεν νὰ σταθῆ, ὅστις διὰ τὸ ἀδύνατον τῆς ὑγείας αὐτοῦ, καὶ πρὸς παρηγορίαν τῆς προβεβηκέλειας αὐτοῦ ἀρχοντίσης μητρὸς ἔστρεψε νὰ βασιγεστίσῃ, οὐ μόνον τῆς τιμῆς ἀλλὰ καὶ τοῦ Ὀφελος, καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ ἴδια μὲ τὸν πρέσβυν αὐτοῦ».

* *

Πρὶν προβῶ εἰς τὸ Γ' μέρος, ἐν ᾧ μεταγράφονται τινες ἐκκλησιαστικαὶ εἰδήσεις τοῦ 1797, πρέπει νὰ ὑπομνήσω τὸν ἀναγνώστην μαρτυρίας, ἄλλοθεν, ἐντύπους περὶ προσώπων, ὧν ἡ «Ἐφημερίς» ἐποιήσατο μνείαν, καθ' ἣν εὐρίσκω παρ' αὐτῇ τάξιν.

Ἰωάννης Νικολίδης ὁ Πίνδος, πρόσωπον τυγχάνει γνωστόν,

* νταλίπης ἐξηγεῖται ὁ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν ἡγεμονίαν ζητῶν, ἣ ταύτην δαυτῷ προμνηστευόμενος.

~~καθὸ δις ἀναφερόμενον παρὰ Ἀνδρέα Παπαδοπούλου Βορέω (Νεοελλ. Φιλολ. Β' σ. 312, ὅπου οὐδὲν πλέον τῶν ἐν ἀριθμοῖς 187 καὶ 250 γράφει), καὶ παρὰ Ζαβίρα (Νέας Ἑλλάδος σ. 365). Μετέφραζεν εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐκ τοῦ γερμανικοῦ τὰς Ἱατρικὰς-πρακτικὰς διδασκαλίαις Ἀντωνίου βαρόνου Στάρ, οὐπω ἐκδοθείσας, καὶ τύποις ἐξέδωκε τῷ 1794 τὴν «Ἐρμηνεῖαν πῶς πρέπει νὰ θεραπεύεται τὸ γαλλικὸν πάθος» κτλ.~~

Ὁ κατ' ἀπρίλιον τοῦ 1797 κατελθὼν εἰς ΚΠολιν ἡγεμὼν Ἀλέξανδρος ἦν ὁ Ὑψηλάντης, περὶ οὗ γράφει Σάββας (ἐν τῇ Νεοελλ. Φιλολ. σ. 551) ὅτι παρητήσατο τὸν ἡγεμονικὸν θρόνον Βλαχίας «μετὰ διετῇ ἡγεμονίαν, διότι τὸ στέμμα, ἀναμιγνυομένης κυριαρχικῶς τῆς Ῥωσσίας εἰς τὰ ἐγγχώρια, δὲν εἶχε τὴν προτέραν αὐτοῦ λαμπηδόνα». Πρέπει νὰ πιστεύσωμεν τῇ ἀφηγήσει τοῦ Διονυσίου Φωτεινοῦ, γράφοντος ἐν «Ἱστορίᾳ τῆς πάλαι Δακίας» (τόμου Β' σ. 379) ὅτι ὁ Ἀλεκοβοεβόδας ἡγεμόνευσεν ἐν ἔτος καὶ μῆνας τρεῖς... «ἐπειδὴ ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐπληύξανον αἱ ἐξ αἰτίας τοῦ Παῦβάντογλου προερχόμενα ἀνυπόφοροι δυστυχία εἰς τὴν Βλαχίαν, καὶ μὴ ὑποφέρουσα πλέον ἢ Πόρτα τοῦτον διὰ τὰς ἐναντιώσεις του, ἀπεφάσισεν αὐτῆς νὰ κινήσῃ πόλεμον κατ' αὐτοῦ» (δηλ. τοῦ ἀντάρτου Παῦβάντογλου).

Ὁ κατ' ἀπρίλιον τοῦ 1797 ἀναφερόμενος Ἰωάννης Φραγκόπουλος ἦν ἡπειρώτης, ἐξ Ἰωαννίνων, γνωστὸς τῷ Ζαβίρα, δις αὐτὸν ἀναφέροντι (Ν. Ἑλλάς σ. 358 καὶ 369), ὡς ὑπηρετοῦντα τῇ ἐν ΚΠόλει πρῶσσι κῆ πρεσβείᾳ ἀπὸ τοῦ 1770, καὶ μεταφράσαντα τὰς τοῦ Ὀβιδίου Μεταμορφώσεις. Ἡ μετάφρασις ἀπεστάλη, κατὰ Ζαβίρα, εἰς Βιέννην τῷ Πολυζῶη Λαμπανιτζιώτῃ, πρὸς ἐκδοσιν. Ἡ τύχη τῆς μεταφράσεως ἀγνοεῖται.

Περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Μουρούζη, συμβάντος πρὸ τοῦ ἀπριλίου, πιθανῶς, τοῦ 1797, ἡ «Ἱστορία τῆς πάλαι Δακίας» τοῦ Φωτεινοῦ (Β' σ. 380) ἐν παρόδῳ γράφει «Μετὰ τὴν ἐξωσιν τοῦ μεγεζαδὲ Γεωργίου Μουρούζη ἐκ τῆς μεγάλης δραγομανίας, καὶ ἐξορίαν του εἰς τὴν νῆσον Κύπρον, ὅπου καὶ ἐδολοφονήθη εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας του, ἀώρως καὶ ἀδίκως, καὶ ὑστερήθη τὸ τῶν ὁμοίων γένος τὸ καύχημά του καὶ ἐγκαλλώπισμα» κτλ.

Περὶ Μανουήλ διερμηνέως τῆς ἐν Λονδίῳ τουρκικῆς πρεσβείας, ἐπὶ τρία ἔτη χρηματίσαντος τοιοῦτου, καθὼς καὶ περὶ τοῦ διαδεξαμένου τὸ ἔργον αὐτοῦ Γρηγορίου, τοῦ καὶ παχαρήκου παραδουναβίου τινος τοπαρχίας, οὐδὲν ἔχω νὰ γράψω.

Παρασημειῶ μόνον ἐν τέλει τοῦ μέρους τούτου τῆς διατριβῆς μου, χάριν τῶν ιστοροῦντων τὰς τύχαις τῆς ἑλληνικῆς ἡμερησιογραφίας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ γινομένων ἀγγελιῶν, πρῶτον μὲν ὅτι, πολὺ σπαιῶς ἐξέδιδε καὶ στιχουργήματα, ὧν ἐν μόνον φέρει τὴν ὑπογραφὴν Ἰωάννης Ἐμμανουὴλ Καστοριανός. Τούτου μνείαν ὁ Ζαβίρας ποιεῖται (σ. 370) ὡς εἰδήμονος τῶν διαλέκτων λατινικῆς, ἑλληνικῆς καὶ γερμανικῆς, ὡς διδασχθέντος τὴν φιλοσοφίαν ἐν Πέστη, καὶ ἐκδόντος ἐν Βιέννῃ τῷ 1792 Ἐγκόλπιον τῶν παιδῶν (κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ γερμανικοῦ) καὶ Στοιχείων ἀριθμητικῆς δοκίμιον, τῷ 1797. Χάρις εἰς τὸν Βρετὸν (Νεοσλ. Φιλ. Β' σ. 265) μανθάνομεν ὅτι ἦν ἔμπορος ἐν τῇ Βιέννῃ.

Ἀγγελία δέ τις, ἐκδοθεῖσα ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 19 μαΐου τοῦ 1797, καὶ σήμερον ἔτι ἐντύπωσίν μοι προξενεῖ, καθὼς προὔξενησε χωρὶς ἀμφιβολίας καὶ τοῖς τότε. Θὰ δεχθῶσιν αὐτὴν οἱ ἀναγνώσται ὡς ἐπιδόρπιον πανδαισίας χρησίμης. «Ἐνας νέος, κουτζὸς μὲν ὀλίγον, ἀλλὰ πολλὰ πλούσιος ἔχοντας σκοπὸν νὰ ὑπανδρευθῆ, ζητεῖ γυναῖκα μὲ τοῦλάχιστον 10 χιλ. ἀλλέως μὴν ἀποβλέπων μῆτε εἰς τὴν σωματικὴν τῆς ὠραιότητα, μῆτε εἰς τὰ ἦθη· ὅθεν ὅποια ἀγαπήσῃ νὰ συζευχθῆ μετ' αὐτοῦ· ἄς γράφει πρὸς ἡμᾶς, φανερώουσα τὸ ὄνόματῆς, τὴν ἡλικίαν καὶ τὸν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον εὐρίσκεται.

Γ'

Ἐὰν γράφω πολλὰ περὶ τε τῆς «Ἐφημερίδος» καὶ τῶν ἐν αὐτῇ σπουδαίων εἰδήσεων, ἐξ ὧν ἴσως συμπληροῦνται μικρὰ τινα χάσματα τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἱστορίας, πράττω τοῦτο διότι κρίνω καθήκον χρονογράφου νὰ καταστήσῃ γνωστὴν τοῖς περιέργοις σπουδαίαν τινὰ πηγὴν τῆς πρὸ ἡμῶν ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, ἐφ' ὅσον ἀπὸ τῆς ἀξιολόγου ταύτης πηγῆς ἀφορμὴν λαμβάνω νὰ συμπληρώσω τμημὰ τι φαναριωτικῆς ἱστορίας.

Αἱ ἐκκλησιαστικαὶ εἰδήσεις τοῦ 1797, ἃς ἡμῖν χορηγεῖ ἡ ἀείμνηστος «Ἐφημερίς», εἰσὶν αὗται.

Ἐκ τοῦ φύλλου τῆς 6 μαρτίου—«Ὁ Μητροπολίτης τοῦ Βιδυνίου ἐπῆγγεν ὡς ἀπεσταλμένος παρὰ τοῦ Πασβαντζιόγλου πρὸς τὸν νῦν ἡγεμόνα καὶ αὐθέντην τῆς Βλαχίας εἰς Βουκουρέστι διὰ νὰ τοῦ εὐχηθῆ τὴν τῆς Αὐθεντείας ἀπόλαυσιν.

Εἰς προὔπαντησιν τοῦ Ρηθέντος Μητροπολίτου ἔστειλεν ἡ ὑψηλότης τοῦ αὐθέντος Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντη ἀμάξια καὶ ἄλλα, καὶ ἔμβασε τὴν πανιερότητά του μὲ ἀλαῖ. ὁ Μητροπολίτης ἤφερε τῇ ὑψηλό-

τητι τοῦ Αὐθεντός ἐνα ὥραϊον ἄτι δῶρον, ἡ δὲ ὑψηλότης του ἔδωκε τῷ Ἀρχιερεῖ πολὺ ἀξιολογώτερα δῶρα· ἀφ' οὗ ὁ ὑψηλότατος Ἡγεμὼν τρεῖς φοραῖς εἶχε τὸν ἀρχιερέα—πρέσβυν εἰς τὸ ζεαφέτι, καὶ ἀφ' οὗ τῷ ἔδειξε καὶ περιποίησιν, τὸν ἀπέστειλε πάλιν μετὰ τὸ ἴδιον· Ἀλλὰ οὐκ ἔπειτα.

—Ὁ ἅγιος Τουρνόβου Ἐπιπεσον εἰς τὴν ὁργὴν τῶν κρατούντων ἐξωρίσθη· ἡ δὲ αὐτοῦ ἐπαρχία ἐδόθη τῷ Βάρνης, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἐψηφίσθη Βάρνης ἀρχιερεὺς ὁ προεστὼς τῆς Ἐκκλησίας τῶν Θεραπειῶν.

Ἐκ τοῦ φύλλου τῆς 24 ματίου—«Ἀπὸ μάγουσαν τῆς Κύπρου, εἰς τὴν ὁποίαν ἦτον διωρισμένος ἐξόριστος ὁ πρῶην Τουρνόβου, εὐσπλαγχνισθεὶς ὁ Βεζύρης ἐμετάθεσεν αὐτὸν εἰς Νένον» (σημ. προδήλως Αἶνον).

«Ὁ νεοψηφισθεὶς ἀρχιερεὺς Βάρνης χρεωστεῖ τὸν προβιβασμὸν του εἰς τὴν ἐνεργητικὴν μεσιτείαν τοῦ ἀρχοντος μπάνου Χαντζερῆ, καὶ δι' αὐτῆς ἐπροτιμήθη ἡ ἀρχιερωσύνη του παρὰ τῆς ἀγίας Συνόδου».

Ἐκ τοῦ φύλλου τῆς 5 μαίτου—«Πρὸ ὀλίγων μηνῶν τελευτήσαντος τοῦ νεοχειροτονηθέντος Βάρνης, ἐψηφίσθη εἰς τὴν ἐκεῖνου ἐπαρχίαν ὁ πρωτοσύγγελος τοῦ Οἰκουμενικοῦ, μεσιτεία καὶ συνδρομῆ τῆς ὑψηλότητος τοῦ ἡγεμόνος ΜαυροΧορδάτου Σκερλεδ—ζαδὲ κυρίου Ἀλεξάνδρου, οὗτινος ἡ εὐσπλαγχνία παρακινήθεισα ἐπρότεινεν αὐτὸν ποιμένα ἀξιὸν τῆς προλεχθείσης ἐπαρχίας· ὅθεν καὶ ἐχειροτονήθη προθύμως μετὰ τῆς προσηκούσης παρατάξεως».

«Μετὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἀγίου Βάρνης, ἐπροβιβάσθη πρωτοσύγγελος ὁ ἀρχιδιάκονος τοῦ πρῶην Οἰκουμενικοῦ Κυρίου Νεοφύτου».

Ἐκ τοῦ φύλλου τῆς 19 μαίτου—«Τὸ δυστυχὲς καὶ ἀξιοθρήνητον συμβεβηκὸς τῆς Σμύρνης ἐβίασε τὸν ἅγιον μητροπολίτην τῆς νά σηκωθῆ ἀπὸ τὴν βασιλεύουσαν καὶ νά πηγαίνη ἐκεῖ πρὸς παρηγορίαν τοῦ χριστιανικοῦ ποιμνίου του. ἔτυχεν ὁμως κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ὁποῦ νά ζητήσῃ καὶ ὁ παναγιώτατος καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης τὴν παραίτησιν· του ἐξ αἰτίας τοῦ βαθέΟΥ τῆς παναγιότητός του γήρατος, καὶ ἄλλων· ὅθεν καὶ εἰσακουσθεὶς παρὰ τῶν κρατούντων ἐδόθη φερμανικὴ προσταγὴ πρὸς τοὺς πρωτίστους τοῦ γένους ἐκκλησιαστικούς τε καὶ κοσμικούς ἵνα συναχθῶσι καὶ ψηφίσωσι τὴν ἐκλογὴν ἐνὸς ἀξιοτάτου ὑποκειμένου, ὡς καὶ ἠκολούθησε. ἡ σύνοδος τῶν ψηφΟΥντων ἔγινεν εἰς τὸ κονάκιον τοῦ ἀγίου Δερκῶν, καὶ οἱ ψηφίζοντες εἶχαν συμφωνίαν ἀναμεταξύ των ὁποῦ νά μὴ γένη λόγος περὶ τοῦ προκατόχου κυρίου Νεοφύτου, ὁποῦ εἰς τὴν Πάτμον ἐξῴριστος εὐρίσκεται· πλὴν μ'

ἄλλον τοῦτο ὁ τῆς ὑψηλῆς πόρτας μέγας δραγουμάνος ὁ μεγζαδὲ Ὑψηλάντης σὺν τῷ αὐτοῦ γαμβρῷ μεγάλῳ λογοθέτῃ τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας καὶ διὰ συνδρομῆς των τῶν μητροπολιτῶν ἐγκρίτων τοῦ Ἐφέσου δηλαδὴ, Ἡρακλείας καὶ ἄλλων, ἐλέγθη λόγος καὶ περὶ τοῦ κυρίου Νεοφύτου· πλὴν ἐναντιωμένου τοῦ εὐγενεστάτου δραγομάνου τοῦ στόλου, καὶ μὴ θέλοντος νὰ ἀκούσῃ οὐδεποσῶς περὶ τοῦ κυρίου Νεοφύτου, ἔκλεξαν κοινῇ ψήφῳ καὶ συμφωνῇ τὸν ἅγιον Σμύρνης Μητροπολίτην· ὅθεν καὶ τῇ δευτέρῃ ἡμέρᾳ ἐπεμφαν δύο τατάρους πρὸς ἐκεῖ, ἵνα εὐαγγελίσωσι τὴν ἐκλογὴν πρὸς τὴν νῦν παναγιότητά του μὲ τὰ ἔθιμα Σενέτια, καὶ νὰ τὸν συνοδεύουσιν εἰς τὴν ἐπιστροφήν του διὰ τὴν βασιλεύουσαν».

Ἐκ τοῦ φύλλου τῆς 2 Ἰουνίου—«κατευοδωθεὶς ὁ πρῶν ἅγιος Σμύρνης κύριος Γεηγόριος, νῦς δὲ παναγιώτατος καὶ οἰκουμενικὸς ἡμῶν Πατριάρχης ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ παρῶνθιασθεὶς εἰς τὴν ὑψηλὴν πόρταν, ἐδόθη τάσων τῇ παναγιότητι του τὸ ἔθιμο καυτάνι, ὅσον καὶ τοῖς ἐγκρίτοις τῶν ἀρχιερέων τῶν συνοδευσάντων τὴν παναγιότητά του. διὰ Σμύρνης ἀρχιερέα ἐψήφισεν ἡ Παναγιότης του τὸν τοῦ πατριαρχείου πρωτοσύγγελλον, καὶ ἀντ' αὐτοῦ τὸν διάκονον τοῦ ἁγίου Ἐφέσου».

Ἐκ τοῦ φύλλου τῆς 16 Ἰουνίου—«Μετὰ τὴν ἀνάβασιν τοῦ παναγιώτατου εἰς τὸν ἱερὸν αὐτοῦ θρόνον, ἐδιωρίσθη παρὰ τῆς Διοικήσεως νὰ μετοικήσουσιν οἱ ἀρχιερεῖς εἰς τὰς αὐτῶν ἐπαρχίας. τοῦτο ἔδωκεν αἰτίαν διαφόρων συνελεύσεων. συνελθόντων οὖν κοσμικῶν τε καὶ κληρικῶν, ἀποφάσισαν ὅπου νὰ κινήσουν ὅλοι πρὸς τὰς ἐπαρχίας των· ἐξόχως μόνον 10, οἷτινες νὰ διοικῶσι μετὰ τῆς Παναγιότητός του τὰς ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις· οὗτοι εἶναι ὁ ἅγιος Ἐφέσου, ὁ Ἡρακλείας, Κυζίκου, ΝΗκομηδείας, Λέρκων, Χαλκηδόνος, Θεσσαλονίκης, Λαρίσης, Εὐθείου, καὶ ὁ ἅγιος Προύσης· οὗς καὶ ἐδέχθη ἡ διοίκησις ὡς συμβοηθεὶς τοῦ πατριαρχου».

Ἐκ τοῦ φύλλου τῆς 19 Ἰουνίου—«Φθάσασα ἡ εἰδησις τῆς ἀποβίσεως τοῦ ἀρχιεπισκόπου ΣΥΨφνου ἐπροβιβάσθη εἰς διάκονος τρεῖς Αἰῶς, ὃν καὶ ἐχειροτόνησαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ βλάχ-σιραγίου».

Δ'

Σειρὰν κειμένων ἱστορικῶν, ἐπίσης ἀξίων προσοχῆς, σχηματίζουσιν ἐπιστολαὶ κληρικῶν πρὸς ἀλλήλους, ὅσας ἐνόμισα τοιαύτας, καὶ εὖρον ἐν τῷ γραμματοφυλακίῳ τῆς ἱερᾶς ἐν Ἀγίῳ Ὁρει μονῆς τῶν Ἰβήρων·

γίνονται δὲ πᾶσαι μεταγενέστεραι τοῦ ἔτους, 1797, καθ' ὃ ἀπέθανεν «Ἐφημερίς» τῶν Μαρκιδῶν. Δυστυχῶς αἱ ὑπ' ὄψιν μου γραφαὶ ἀνήκουσιν εἰς ἀγιορείτας μοναχοὺς, ἐκπροσωποῦντας ἐν ΚΠόλει τὴν εὐαγγέλιων ἀγιορειτῶν ἀδελφότητα, τοιοῦτοι δ' ἀντιπρόσωποι εἰσι γνωστοὶ μόνον μετὰ τὸ 1806 (Μ. Ι. Γεδεών Ὁ Ἄθως ἐν ΚΠόλει, 1885, σ. 323-27). Οἱ γράφοντες ἐκ ΚΠολέως εἰσιν Ἰγνάπιος ὁ Φιλοθεΐτης, Συμεὼν Ἰβηρίτης σὺν τῷ Παϊσίῳ Σταυρονικητηνῷ, καὶ Διονύσιος ἀρχιδιάκονος τοῦ Πατριαρχείου· τούτου σώζονται ἐν τῷ γραμματοφυλακείῳ τῆς ἱερᾶς τῶν Ἰβήρων μονῆς ἐπιστολαὶ πολλαί, ἐξ ὧν ὀλιγίστας εὗρον δυναμένας συμπληρῶσαι τὴν χρονικὴν σειρὰν τῶν γεγονότων τοῦ Πατριαρχείου καθ' ἣν χρονικὴν περιόδον ἐρευνῶμεν ἅς καὶ προϊάττω, γεγραμμένας κάλλιστα·

Εἰς τὴν *τῆς 1 Ὀκτωβρίου 1807* ἐπιστολῇν ἀγγέλλει ὅτι τὸ μοναχικὸν ὑποδυθεὶς ῥᾶσον ἐγένετο μέγας ἀρχιδιάκονος, ἐπικαλεῖται δὲ τὴν εὐχὴν τοῦ Νικηφόρου χαρτοφύλακος, Ἰβηρίτου καὶ τούτου, γεννηθέντος ἐν Ἡρακλείτῃσιν τῇ μεταξὺ Μυριοφύτου καὶ Περιστάσεως κειμένη·

Τῇ 29 νοεμβρίου 1807 ἀναγγέλλει ὅτι «Ὁ μπεηζαδὲ Μιχαλάκης εὐγῆκεν ἀπὸ τὴν δραγουμανίαν, νέος εἰσέτι δὲν ἔγινεν».

Τῇ 8 Ἰανουαρίου 1808 γράφει· «Δραγουμάνος τοῦ στόλου ἔγινεν ὁ γαμβρὸς τῆς Χουρμουζάκενας».

Τῇ 23 Ἰουλίου 1808 γράφει· «Ἄς εἶπη τῷ ἡγουμένῳ τῆς Σιμόπετρας ἢ νὰ ἀποκριθῇ ἀμέσως διὰ κοινῆς συνάξεώς των περὶ τῆς υποθέσεως τοῦ ἐν Βλαχίᾳ μοναστηρίου των, ἢ νὰ ἔλθῃ μόνος του ἀφεύκτως, ἐν τάχει, διὰ νὰ μὴ μεταβληθῇ ἡ ἀπόφασις τῆς ἱερᾶς συνόδου».

Ἐἶδόν στέλλεται αὐτόθι ἐξόριστος ὁ ἀρχὼν καμαράσης, γυναικᾶδελφος τοῦ ἐνδοξοτάτου δραγουμάνου, τὸ ὁποῖον ἠθέλησεν ἡ παναγιότης του νὰ τὸ ἐμποδίσῃ, νὰ μὴ στυλῇ εἰς τὸ ἱερὸν ἡμῶν μοναστηριον, ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτο θέλησις τῆς ἐνδοξότητός του, παρεχώρησε καὶ θέλετε τὸν δεχθῆν μεταχειριζόμενοι αὐτὸν κατὰ τὸ εἶκόσ, καὶ προσέχοντες, διὰ χατῆρι τῆς ἐνδοξότητός του, νὰ μὴ δραπετεύσῃ».

Ἐὰν τοῦ μακαρίτου Βελισσοῦ συνεβιβάσθησαν διὰ τοῦ Καυταντζόγλου».

Ἐν ἐπιστολῇ νεωτέρᾳ μὲν τῆς προηγουμένης, ἀλλ' ἄνευ σημειώσεως ἡμέρας καὶ μηνός, τάδε γράφει χρήσιμα τοῖς φιλοκρινούσι τὴν κατὰ μέρος ἱστορίαν τῶν ἀθωϊτικῶν μονῶν· «Ἡ παναγιότης του ἐπέταξέ μοι νὰ τῇ γράψω καὶ ἤδη ὅτι, οἱ ὀσιώτατοι πατέρες τοῦ ἱεροῦ κοινοβίου τοῦ Διονυσίου ἔγραψαν συνοδικῶς πρὸς τὴν παναγιότητά του, ζητοῦν-

τες τὸν πανοσιολογιώτατον κύριον Ἰωάννην Φραγκόπουλον, τὸν ὁποῖον εὐχεται ἐκ ψυχῆς ἡ παναγιότης του, προσκυνῶ δὲ κλιγῶ ταπεινῶς, διὰ νὰ επιστρέψῃ ἐκεῖ καὶ ἀναγνωσθέντων τῶν γραμμάτων, εἶπεν ἡ παναγιότης του τὸ ἀδύνατον τῆς ἐπιστροφῆς του, ἀποδείξας καὶ τὰς πρὸς ἐκείνους εὐεργεσίας τῆς πανοσιολογιότητός του, καὶ ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς θέλει παραμείναι εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν τῶν Ἰβήρων ἀπερ θέλει εἰπεῖ πρὸς τὴν πανοσιολογιότητά του καὶ ὡς πληροφορήσῃ τὴν παναγιότητά του περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως αὐτοῦ, ὁμοίως καὶ περὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς Σιμόπετρας ὅτι ἀπεδείχθη ἡ ἀχρεΐότης τοῦ ἐν Πογδανία ἀρχιμανδρίτου Κυρίλλου».

«Ὅτι μὲν ἡ παναγιότης του σέβεται πάντα τὰ ἱερὰ αὐτόθι κοινόβια, ἰδιαίτερος δὲ τὸ τοῦ Ἐσφοφῶντος ὡς ἀρχαῖον, δὲν ἀμφιβάλλει ἡ πανοσιολογιότης της, διὰ τοῦτο τὴν εὐχεται νὰ δεικνύῃ τὸ αὐτὸ σέβας καὶ ὑπεράσπισιν εἰς τὰς τρεχούσας αὐτῇ ὑποθέσεις καὶ ἡ πανοσιολογιότης της, λογιζόμενος ὡς τὸ ἴδιόν της μοναστήριον, ἐπειδὴ καὶ οἱ ἐν αὐτῷ ἀσκούμενοι ὁσιώτατοι πατέρες οὕτω στοχάζονται αὐτὴν, καὶ καυχῶνται κηρύττοντες τὰς εὐεργεσίας της».

Τὰς ἐπιστολάς ταύτας ἔγραφεν ὁ Διονύσιος πρὸς τὸν Ἰβηρίτην Νικηφόρον, ὃν εὗρισκω χαρτοφύλακα (τῆς Μ. Ἐκκλησίας) ὑπογραφόμενον, ἢ ὀνομαζόμενον, ἀπὸ τοῦ 1799 μέχρι τοῦ 1839. Γρηγόριος ὁ Ε΄ τοσοῦτον ἠγάπα τὸν Νικηφόρον, ὥστε νὰ ποθῇ τὴν ἐν τῇ αὐλικῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Πατριαρχείου ΚΠόλεως συναρίθμησιν αὐτοῦ.

(Ἐπεται τὸ τέλος)

Ὁ μέγας χαρτοφύλαξ καὶ
χρονογράφος τῆς Μ. Ἐκκλησίας
ΜΑΝΟΥΗΛ ΙΩ. ΓΕΛΕΩΝ